

Briuselis, 2019 04 09
COM(2019) 224 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

2018 m. valstybių narių pažangos, padarytos siekiant 2020 m. nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo tikslų ir taikant Energijos vartojimo efektyvumo direktyvą, vertinimas, kurio reikalaujama Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos (Direktyvos 2012/27/ES) 24 straipsnio 3 dalyje

1. Įvadas

2018 m. gruodžio mėn. Europos Parlamentas ir Europos Sąjungos Taryba priėmė persvarstyta Energijos vartojimo efektyvumo direktyvą (toliau – EVED)¹. Peržiūrėtoje EVED nustatytas 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslas – bent 32,5 proc.². Į ją taip pat įtraukta nuostata dėl peržiūros, numatant galimybę šį tikslą padidinti, taigi nuo šiol užmojai yra didesni, palyginti su pastangomis siekti 2020 m. tikslų. Energijos vartojimo efektyvumas yra svarbus veiksnys siekiant su klimatu susijusių 2020 m. ir 2030 m. tikslų, jis taip pat yra vienas iš pamatinių principų, kuriais grindžiamas 2018 m. lapkričio mėn. Komisijos pasiūlymas „Strateginė klestinčios, modernios ir konkurencingos neutralizuoto poveikio klimatui Europos ekonomikos ateities vizija“³.

Šiomis aplinkybėmis svarbu, kad 2020 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslai būtų pasiekti tokiomis priemonėmis, kuriomis būtų galima toliau taupyti energiją per ateinančią dešimtmetį.

Šioje ataskaitoje pateikiama naujausia informacija apie iki 2017 m. padarytą pažangą siekiant 20 proc. tikslo iki 2020 m.⁴. Ją rengiant pagrindinis duomenų šaltinis buvo oficiali Europos energetikos statistika, kurios duomenis valstybės narės atsiuntė Eurostatui iki 2019 m. sausio mėn. Šioje ataskaitoje remiamasi 2017 m. Energijos vartojimo efektyvumo pažangos ataskaita⁵, valstybių narių pateiktomis 2018 m. metinėmis ataskaitomis ir papildoma 2018 m. atlikta analize. Siekiant geriau suprasti veiksnius, nuo kurių priklauso pastarojo meto energetikos tendencijos, naudotasi išskaidymo analize, parengta Jungtinio tyrimų centro (toliau – JRC)⁶ ir pagal projektą „Odyssee-Mure“⁷.

Svarbiausi nustatyti faktai:

- energijos vartojimas nuo 2007 iki 2014 m. laipsniškai mažėjo, o nuo 2014 iki 2017 m. padidėjo;
- pirminės energijos suvartojimas 2017 m. padidėjo 0,9 proc., palyginti su 2016 m. Galutinės energijos suvartojimas 2017 m. padidėjo 1,1 proc. Dabar abu rodikliai yra šiek tiek didesni, negu turėtų būti pagal nustatytą trajektoriją siekiant 2020 m. tikslo;
- oro sąlygų pokyčiai⁸ yra viena svarbiausių pastaraisiais metais stebėtų energijos vartojimo svyravimų priežasčių. Pagal oro sąlygas pakoreguoti energijos vartojimo duomenys kinta mažiau, bet nuo 2014 m. taip pat stebima didėjimo tendencija (žr. 1 paveikslą);

---

¹ Direktyva (ES) 2018/2002.

² 32,5 proc. tikslas iki 2030 m. reiškia, kad ES 28 galutinės energijos suvartojimas turėtų būti ne didesnis kaip 956 mln. tne ir (arba) pirminės energijos suvartojimas ne didesnis kaip 1 273 mln. tne.

³ COM(2018) 773 final.

⁴ 2020 m. tikslas – sumažinti ES 28 galutinės energijos suvartojimą, kad jis būtų ne didesnis kaip 1 086 mln. tne, ir pirminės energijos suvartojimą, kad jis būtų ne didesnis kaip 1 483 mln. tne.

⁵ COM(2017) 687 final.

⁶ Economidou, M. ir Román Collado, R. (2019 m.), [Assessing the progress towards the EU efficiency targets using index decomposition analysis 2015-2016](#), JRC Science for Policy Report.

⁷ <http://www.indicators.odyssee-mure.eu/decomposition.html>.

⁸ Dėl ypač šiltos 2014 m. žiemos tais metais labai sumažėjo šildymo poreikis. 2015, 2016 ir 2017 m. žiemos temperatūra labiau atitiko klimatui būdingą vidurkį (nors vis dar nesiekė ilgalaikio vidurkio), taigi didėjo šildymo poreikis ir kartu energijos suvartojimas gyvenamųjų namų ir paslaugų sektoriuose.

- energijos vartojimas toliau didėja dėl ekonominės veiklos augimo. Taupant energiją padedama kompensuoti šio didėjimo poveikį, taigi energijos suvartojimo intensyvumas laipsniškai mažėja. Vis dėlto per kelerius pastaruosius metus energijos sutaupyta nepakankamai, kad būtų kompensuotas ekonominės veiklos augimo poveikis, ir galbūt viena iš to priežasčių yra vėlavimas įgyvendinti efektyvaus energijos vartojimo politiką kai kuriose valstybėse narėse;
- remiantis naujausių nacionalinių efektyvaus energijos vartojimo veiksmų planų (NEEVVP) ir 2018 m. metinių ataskaitų vertinimu, aiškiai matyti, kad visos valstybės narės kartu daro didelę pažangą siekdamos energijos taupymo tikslų pagal EVED 7 straipsnį. Vis dėlto kai kurios valstybės narės atsilieka nuo kitų ir gali neįvykdyti savo bendrų taupymo 2014–2020 m. laikotarpiu reikalavimų.

Jeigu nuo 2014 m. stebima energijos vartojimo didėjimo tendencija tęsis ateinančiais metais, gali kilti grėsmė nepasiekti 2020 m. tikslo ir dėl pirminės energijos, ir dėl galutinės energijos vartojimo, todėl reikia toliau didinti pastangas sutaupyti daugiau energijos artimiausiu laikotarpiu.

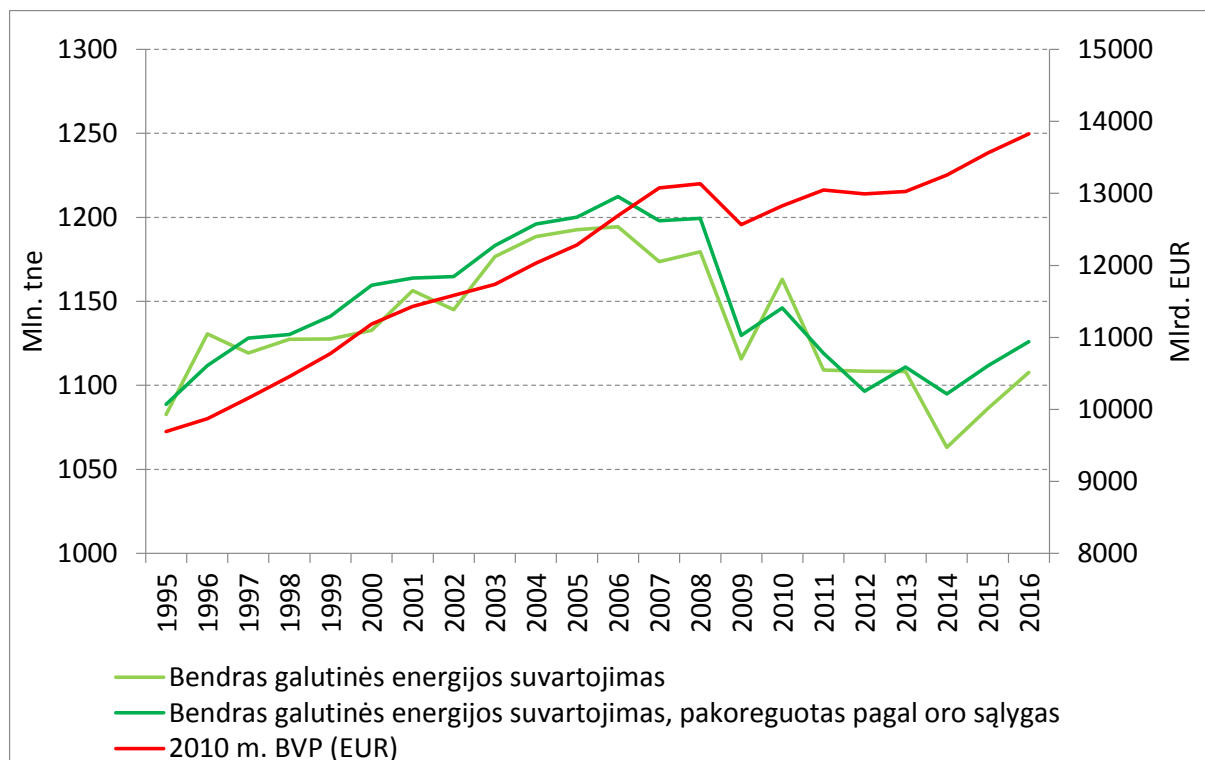
Europos Komisija, siekdama geriau įvertinti energijos vartojimo didėjimo tendenciją ir nustatyti galimus tolesnius veiksmus, 2018 m. liepos mėn. sudarė specialią darbo grupę, kurios užduotis – sutelkti pastangas, kad būtų pasiekti ES 2020 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslai⁹. Kol kas ši darbo grupė ypač pabrėžia, kad reikia geriau sutelkti finansavimą, didinti pastatų renovacijos mastą ir nuoseklumą ir užtikrinti, kad būtų laikomasi minimaliųjų energinio naudingumo standartų.

1 paveikslas. Pagal BVP ir oro sąlygas pakoreguotas galutinės energijos suvartojimas 1995–2016 m.¹⁰

---

⁹ Europos Komisija (2019 m.), [*Report of the work of the Task Force on mobilising efforts to reach the EU Energy efficiency targets for 2020*](#) (specialios darbo grupės darbo ataskaita).

¹⁰ Koregavimo pagal oro sąlygas koeficientas apskaičiuotas kaip konkrečių metų šildymo dienolaipsnių (ŠDL) proporcinė dalis, palyginti su 1980–2004 m. ŠDL vidurkiu. Šis korekcinis koeficientas taikytas energijos suvartojimui patalpoms šildyti gyvenamųjų namų sektoriuje.

Šaltinis – projektas „Odyssee-Mure“.

2. Pažanga siekiant ES 2020 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslo

Galutinės energijos suvartojimas¹¹ ES sumažėjo 5,9 proc. – nuo 1 193 mln. tne 2005 m. iki 1 122 mln. tne 2017 m. Šis kiekis yra 3,3 proc. didesnis negu 2020 m. galutinės energijos suvartojimo tikslas – 1 086 mln. tne. Nuo 2005 iki 2017 m. galutinės energijos suvartojimas mažėjo vidutiniškai po 0,5 proc. per metus, nors ši mažėjimo tendencija buvo pertraukta 2015 m., kai galutinės energijos suvartojimas vėl ėmė didėti (2017 m., palyginti su praėjusiais metais, jis padidėjo 1,1 proc.).

2017 m. didesnis energijos vartojimas nustatytas daugiausia transporto (+2,5 proc. padidėjimas per metus) ir pramonės (+1,6 proc.) sektoriuose. Energijos vartojimas paslaugų sektoriuje nepakito, o gyvenamųjų namų sektoriuje sumažėjo (–0,5 proc.).

34 proc. galutinės energijos suvartojimo 2017 m. teko transporto sektoriui, po jo – gyvenamųjų namų ir pramonės sektoriams (po 25 proc.), paslaugų sektoriui (13 proc.) ir kitiems sektoriams (3 proc.).

Pirminės energijos suvartojimas ES sumažėjo 9,2 proc. – nuo 1 720 mln. tne 2005 m. iki 1 561 mln. tne 2017 m. Šis kiekis yra 5,3 proc. didesnis negu 2020 m. tikslas – 1 483 mln. tne. Pirminės energijos suvartojimas nuo 2005 iki 2017 m. mažėjo vidutiniškai po 0,8 proc. per metus, bet nuo 2015 m. vėl didėja. 2017 m. nustatytas padidėjimas per metus buvo 0,9 proc.

¹¹ Pažanga siekiant Europos 2020–2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslo stebima pagal naujųjų Eurostato energijos balansų rodiklius.

3. Nacionaliniai tikslai

Iki 2017 m. 17 valstybių narių¹² sugebėjo sumažinti galutinės energijos suvartojimą arba išlaikyti jį pakankamai nedidelį, kad būtų išlaikyta menama tolygi trajektorija siekiant jų numatytų tikslų iki 2020 m., tačiau pirminės energijos suvartojimas 15-oje valstybių narių¹³ 2017 m. vis dar viršijo tą menamą tolygią trajektoriją. Iš viso 17-oje valstybių narių¹⁴ (mažiau negu 2015 m. – tais metais jų buvo 18) galutinės energijos suvartojimas 2017 m. buvo mažesnis negu jų orientacinis 2020 m. galutinės energijos tikslas. Tik 14 valstybių narių¹⁵ (mažiau negu 2015 m. – tais metais jų buvo 17) 2017 m. pasiekė ar sugebėjo išlaikyti tokį pirminės energijos suvartojimo lygį, kuris yra mažesnis nei jų orientacinis 2020 m. tikslas.

Pažymėtina, kad visi kartu sudėti nacionaliniai 2020 m. tikslai, kitaip negu įnašai siekiant 2030 m. tikslo, nebūtinai turi atitikti bendrąjį ES tikslą; ir iš tiesų tarp susumuotų nacionalinių tikslų ir ES tikslo yra atotrūkis. Sudėjus visus galutinės energijos suvartojimo nacionalinius orientacinius tikslus, iš viso gaunama 1 085 mln. tne, t. y. 1 mln. tne mažiau negu ES tikslas, o pirminės energijos suvartojimo tikslų suma yra 1 533 mln. tne, t. y. 50 mln. tne daugiau negu ES tikslas¹⁶.

4. Energijos vartojimo tendencijos valstybėse narėse

Nuo 2005 m. galutinės energijos suvartojimas sumažėjo visose valstybėse narėse, išskyrus Austriją, Kiprą, Lenkiją, Lietuvą ir Maltą. Tačiau, palyginti su 2016 m., 2017 m. galutinės energijos suvartojimas padidėjo 24 valstybėse narėse: labiausiai jis padidėjo Slovakijoje (+7 proc.), Maltoje (+6,7 proc.) ir Lenkijoje (+6,5 proc.). Didžiausias jo sumažėjimas nustatytas Belgijoje (–1,2 proc.), Jungtinėje Karalystėje (–0,8 proc.) ir Italijoje (–0,6 proc.).

Nuo 2005 m. pirminės energijos suvartojimas sumažėjo visose valstybėse narėse, išskyrus Estiją, Kiprą ir Lenkiją. Šalys, kuriose pirminės energijos suvartojimas sumažėjo labiausiai, yra Lietuva (–23,4 proc.), Graikija (–23,2 proc.), Jungtinė Karalystė (–20,8 proc.) ir Italija (–17 proc.). Tačiau, palyginti su praėjusiais metais, 2017 m. pirminės energijos suvartojimas padidėjo 20-yje valstybių narių, daugiausia Maltoje (+12,9 proc.), Rumunijoje (+5,7 proc.) ir Ispanijoje (+5,4 proc.). Estijoje užfiksuotas didžiausias jo sumažėjimas per metus (–4,2 proc.), palyginti su 2016 m., po jos – Jungtinėje Karalystėje (–1,6 proc.) ir Airijoje (–1,4 proc.).

Ši mažėjimo tendencija pasikeitė trejų metų laikotarpiu nuo 2014 iki 2017 m.: galutinės energijos suvartojimas, palyginti su 2014 m., padidėjo visose valstybėse narėse, o pirminės energijos suvartojimas – 23 valstybėse narėse¹⁷. Vis dėlto pirminės energijos vartojimo

---

¹² Išskyrus Austriją, Belgiją, Bulgariją, Estiją, Lenkiją, Lietuvą, Prancūziją, Slovakiją, Švediją, Vengriją ir Vokietiją.

¹³ Išskyrus Airiją, Austriją, Belgiją, Bulgariją, Estiją, Kiprą, Lenkiją, Nyderlandus, Portugaliją, Prancūziją, Švediją, Vengriją ir Vokietiją.

¹⁴ Išskyrus Austriją, Belgiją, Bulgariją, Estiją, Jungtinę Karalystę, Lietuvą, Prancūziją, Slovakiją, Švediją, Vengriją ir Vokietiją.

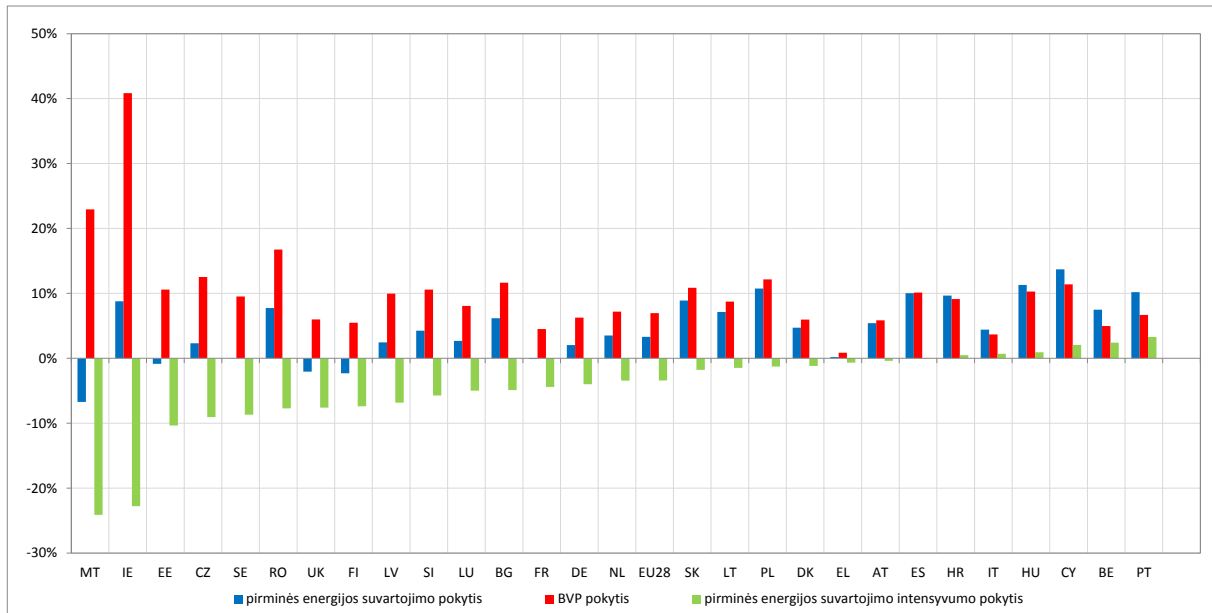
¹⁵ Išskyrus Austriją, Belgiją, Bulgariją, Jungtinę Karalystę, Kiprą, Nyderlandus, Prancūziją, Švediją ir Vokietiją.

¹⁶ Šis skirtumas gali būti dar didesnis, turint omenyje, kad pagal kai kuriuos nacionalinius tikslus nustatyti pirminės energijos suvartojimo ir galutinės energijos suvartojimo lygiai yra apskaičiuoti ne pagal tinkamą metodiką.

¹⁷ Pažymėtina, kad 2014 m. žiema buvo ypač šilta, taigi energijos suvartojimas padidėjo iš dalies dėl perėjimo prie labiau įprastos vidutinės žiemos temperatūros.

didėjimas šiuo laikotarpiu buvo mažesnis nei BVP augimas. Tai reiškia, kad visose valstybėse narėse, išskyrus šešias valstybes nares (Austriją, Belgiją, Graikiją, Italiją, Portugaliją ir Vengriją), pirminės energijos vartojimo intensyvumas sumažėjo.

2 paveikslas. Pirminės energijos suvartojimo, pirminės energijos vartojimo intensyvumo¹⁸ ir BVP santykinis pokytis 2014–2017 m.

Šaltinis – Eurostatas.

Siekdama geriau suprasti pastarojo meto energijos vartojimo didėjimą skatinančius veiksnius, Europos Komisija surengė ekspertų seminarą; jame pateikta medžiagos rengiamai ataskaitai, kurioje nustatyti naujausias energijos vartojimo tendencijas lemiantys veiksniai¹⁹. Išanalizavus veiksnius, galėjusius turėti įtakos vartojimo didėjimo tendencijoms nuo 2014 m., nustatyta, kad yra skirtumų tarp sektorių: labiausiai padidėjo energijos vartojimas pastatuose (gyvenamuosiuose ir paslaugų sektoriaus), nors 2017 m. jis truputį sumažėjo; taip pat padidėjo vartojimas transporto sektoriuje, tačiau energijos vartojimas pramonėje padidėjo labai nedaug. Su energijos tiekimu (gamyba, perdavimu ir skirstymu) susijęs energijos vartojimas sumažėjo todėl, kad pereinama prie atsinaujinančiųjų išteklių naudojimo elektros energijos gamybai. Ataskaitoje taip pat patvirtinta, kad energijos vartojimas ES nuo 2014 m. padidėjo ne dėl vienos priežasties. Jo didėjimą iš dalies galėjo lemti geri ekonominės veiklos rezultatai nuo 2014 m., iš dalies – mažos naftos kainos ir šaltesnės 2015 ir 2016 m. žiemos, ir visų šių veiksnių įtaka įvairiuose sektoriuose yra nevienodai didelė.

Siekiant apsvarstyti energijos vartojimo didėjimo tendencijas ir nustatyti galimus šių problemų sprendimo būdus, kad ES grįžtų į reikiamas vėžes siekdama 2020 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslų, valstybių narių atstovai 2018 m. rudenį du kartus susirinko Komisijos tuo tikslu sudarytos specialios darbo grupės susitikimuose. Darbo grupės atlikto darbo ataskaitoje²⁰ nurodytos tam tikros papildomos energijos vartojimo augimo priežastys,

¹⁸ Pirminės energijos suvartojimo ir BVP santykis.

¹⁹ Samuel Thomas (2018), [Drivers of recent energy consumption trends across sectors in EU28](#).

Energijos vartojimo tendencijų seminaro ataskaita.

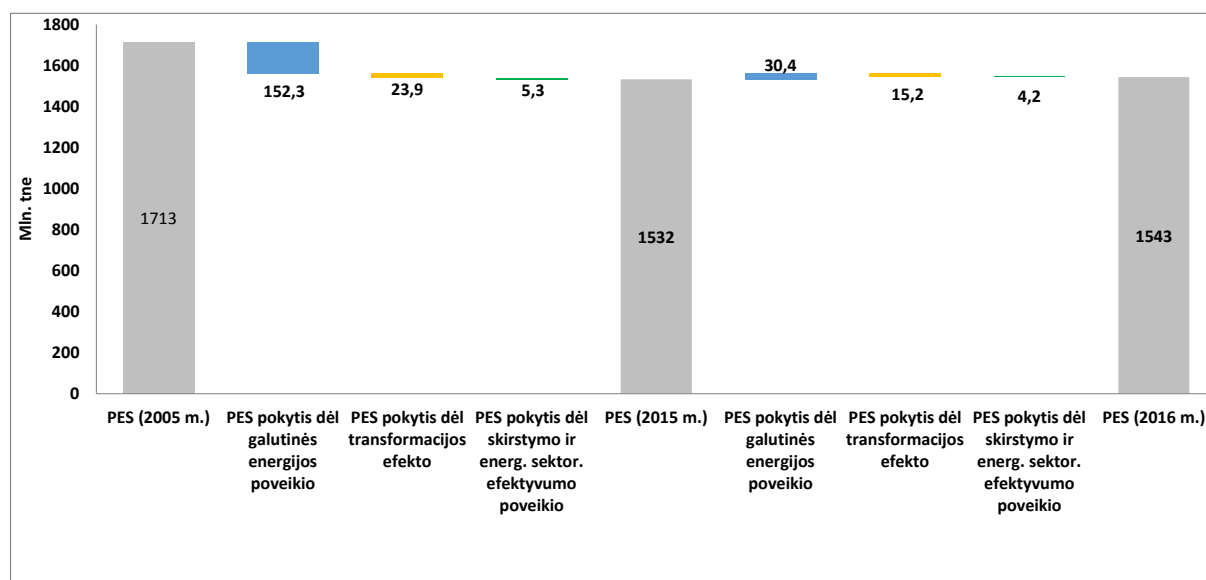
²⁰ Europos Komisija (2019), darbo grupės ataskaita, *op. cit.*

susijusios su nacionalinėmis aplinkybėmis. Be kitų, tos priežastys yra: i) vėlavimas įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo politiką; ii) skiriasi apskaičiuotas sutaupytinės energijos kiekis ir faktinis sutaupytos energijos kiekis; iii) nepakankamai atsižvelgta į elgsenos aspektų poveikį, kaip antai grįžtamąjį poveikį; iv) nepakankamas energijos vartojimo efektyvumo politikos finansavimas ir v) su ES valstybės pagalbos taisyklėmis susiję apribojimai.

Nuodugnesnę kiekybinę įvairių energijos vartojimo pokyčius lemiančių veiksnių analizę galima gauti naudojantis išskaidymo analize, atlikta JRC²¹ ir pagal projektą „Odyssee-Mure“²², tačiau abi šios analizės apima duomenis tik iki 2016 m.

Pagrindinis veiksnys, dėl kurio mažėjo pirminės energijos suvartojimas, buvo tai, kad, sumažinus galutinės energijos suvartojimo intensyvumą, sumažėjo galutinės energijos poreikis (žr. 3 paveikslą). Tai padėjo iš viso 122 mln. tne sumažinti pirminės energijos suvartojimą – šis kiekis atitinka 7 proc. viso 2005 m. suvartoto jos kiekio. Dėl didesnio energijos vertimo efektyvumo jos suvartojimas 2005–2016 m. laikotarpiu sumažėjo 30 mln. tne. Mažinant energijos skirstymo nuostolius ir vartojimą konvertavimo sektoriuje, pirminės energijos suvartojimas sumažintas dar 9,5 mln. tne. Pirminės energijos suvartojimo lygis sumažėjo ir todėl, kad vis didesnę visos suvartojamos galutinės energijos dalį sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija – ES lygmeniu jos dalis išaugo nuo 9 iki 17 proc.²³. Tačiau tai atsvėrė didėjantis elektros energijos vartojimas, todėl bendras vertimo efektyvumo poveikis, atitinkantis –30 mln. tne, taigi –2 proc. sumažėjimą (palyginti su 2005 m. pirminės energijos suvartojimu), buvo gana nedidelis.

3 paveikslas. ES 28 pirminės energijos suvartojimo (mln. tne) pokyčių 2005–2016 m. išskaidymas taikant sumuojamąjį logaritminio vidurkio *Divisia* indekso (angl. *Logarithmic Mean Divisia Index*, LDMI) metodą

Šaltinis – JRC.

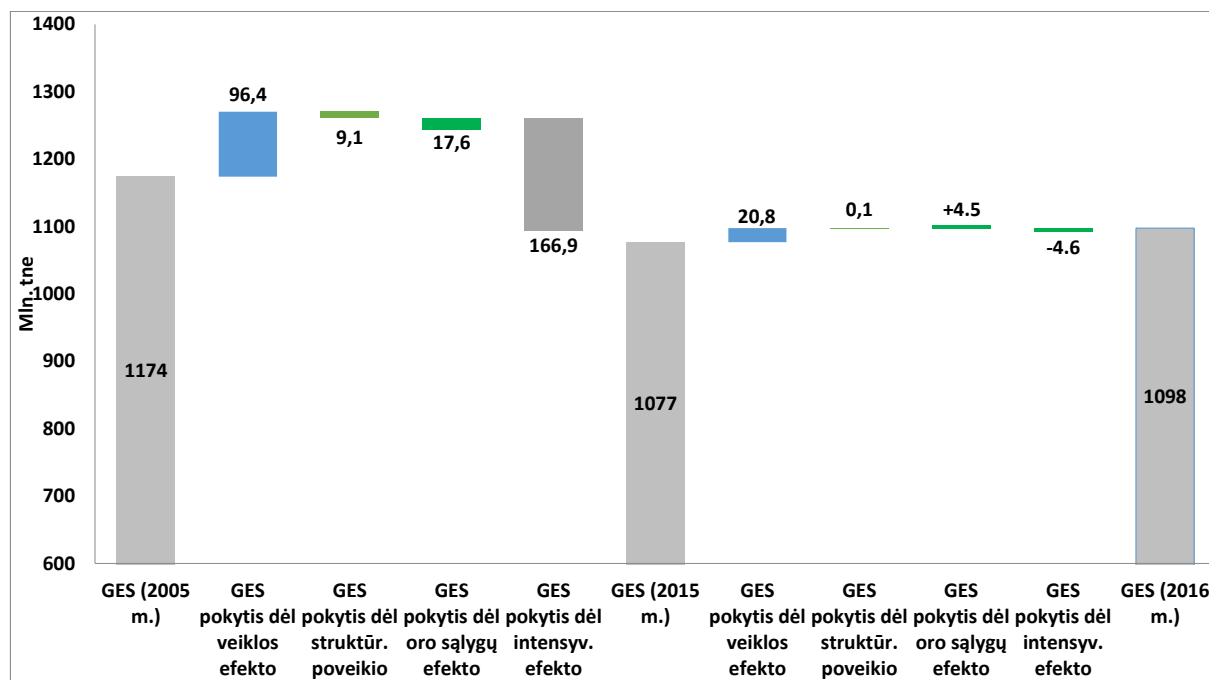
²¹ Economidou, M., Romàn Collado, R., *op. cit.*

²² <http://www.indicators.odyssee-mure.eu/decomposition.html>.

²³ 2016 m. duomenys.

Galutinės energijos suvartojimo mažėjimą daugiausia lėmė vartojimo mažėjimas pramonėje (–15 proc. 2017 m., palyginti su 2005 m.) ir gyvenamųjų namų sektoriuje (–9 proc.). Kita vertus, palyginti su 2005 m., padidėjo energijos vartojimas paslaugų sektoriuje (+4 proc.) ir transporto sektoriuje (+3 proc.).

4 paveikslas. ES 28 galutinės energijos suvartojimo (mln. tne) pokyčių 2005–2016 m. išskaidymas taikant sumuojamąjį logaritminio vidurkio *Divisia* indekso (LDMI) metodą

Šaltinis – JRC.

Iš JRC analizės matyti, kad, kaip ir pirminės energijos atveju, galutinės energijos suvartojimas 2005–2016 m. laikotarpiu mažėjo todėl, kad buvo sumažintas galutinės energijos suvartojimo intensyvumas (–171,4 mln. tne) ir tai kompensavo energijos vartojimo didėjimą dėl ekonomikos augimo (+117,4 mln. tne). Dėl struktūrinių poslinkių, pereinant prie efektyviau energiją vartojančių sektorių, galutinės energijos suvartojimas sumažėjo 9,1 mln. tne, o dėl šiltesnių žiemų energijos suvartojimas sumažėjo 13,1 mln. tne. Todėl 2005–2016 m. galutinės energijos suvartojimas visoje ES sumažėjo nuo 1 174 iki 1 098 mln. tne (žr. 4 paveikslą).

2015–2016 m. ES mastu nustatytas bendro galutinės energijos suvartojimo padidėjimas +20,8 mln. tne. Energijos suvartojimo intensyvumas per šį laikotarpį (–4,6 mln. tne) sumažintas nepakankamai, kad būtų kompensuotas ekonomikos augimo (ekonominės veiklos efektas: +20,9 mln. tne) ir šaltesnių orų (+4,5 mln. tne) poveikis.

Pagal projektą „Odyssee-Mure“ atlikta analizė atskleidė panašias tendencijas 2005–2016 m. laikotarpiu. Ji patvirtino, kad sutaupyta energija labai padėjo kompensuoti vartojimo didėjimą dėl ekonominės veiklos efekto, gyvenimo būdo ir demografinės padėties tuo laikotarpiu. Vis dėlto įvairių veiksnių reikšmingumas ir jų poveikio mastas skiriasi dėl nevienodos taikytos metodikos ir naudotų pradinių duomenų. Mažesnę pirminės energijos suvartojimą daugiausia lėmė galutinės energijos suvartojimo mažėjimas (–85 mln. tne), tačiau taip pat gana didelį poveikį turėjo efektyvumo padidėjimas ir elektros energijos gamybai naudojamų kuro rūšių derinio keitimas (–75 mln. tne). Galutinės energijos suvartojimas padidėjo 58 mln. tne dėl ekonominės veiklos efekto, dar 32 mln. tne dėl gyvenimo būdo ir 25 mln. tne dėl

demografinės padėties. Šį padidėjimą atsvėrė kur kas didesnis 2005–2016 m. sutaupytos energijos kiekis (–163 mln. tne), o dėl struktūrinių pokyčių ir oro sąlygų suvartojimas sumažėjo dar po 11 mln. tne.

4.1. Pramonės sektorius

Galutinės energijos suvartojimas ES pramonėje absoliučiaisiais dydžiais sumažėjo nuo 332 mln. tne 2005 m. iki 283 mln. tne 2017 m. (–15 proc.). Vis dėlto šiuo laikotarpiu padidėjo energijos vartojimas kai kurių šalių pramonėje: Vengrijoje (+25 proc.), Maltoje (+9 proc.), Latvijoje (+7 proc.), Austrijoje (+7 proc.), Belgijoje, Vokietijoje ir Lenkijoje (po mažiau nei 5 proc.). Palyginti su praėjusiais metais, bendras ES galutinės energijos suvartojimas pramonėje 2017 m. padidėjo 1,6 proc., tačiau pokyčiai valstybėse narėse skyrėsi (11-oje valstybių narių nustatytas sumažėjimas). Šalys, kuriose vartojimas padidėjo labiausiai, yra Liuksemburgas, Lenkija, Danija (maždaug po +4 proc.), Suomija ir Belgija (+3 proc.). Pramonės gamybos apimtis nuo 2014 iki 2017 m. padidėjo 9 proc. (ir 3,4 proc. per metus 2017 m.), tačiau energijos vartojimo pokyčiai tik iš dalies atspindėjo šį veiklos augimą – jos suvartojimas per tą patį laikotarpį padidėjo 2 proc.

Beveik visos valstybės narės nuo 2005 iki 2017 m. sugebėjo pagerinti savo energijos suvartojimo intensyvumo²⁴ rodiklius pramonėje, taigi bendras energijos suvartojimo intensyvumas ES sumažėjo 22 proc. Galutinės energijos suvartojimas, kaip bendrosios pridėtinės vertės (BPV) dalis, padidėjo tik Vengrijos (+24 proc.), Graikijos (+17 proc.) ir Latvijos (+9 proc.) pramonės sektoriuje. Kita vertus, padėtis labiausiai pagerėjo Rumunijoje, Estijoje, Bulgarijoje ir Airijoje (daugiau kaip 50 proc.). Žvelgiant į metinius pokyčius, palyginti su 2016 m., matyti, kad energijos suvartojimo intensyvumas pramonėje 2017 m. padidėjo tik Graikijoje, Latvijoje, Vengrijoje ir Kipre, o visos kitos valstybės narės toliau gerino savo rezultatus.

4.2. Gyvenamųjų namų sektorius

Galutinės energijos suvartojimas gyvenamųjų namų sektoriuje sumažėjo apie 9 proc. – nuo 310 mln. tne 2005 m. iki 284 mln. tne 2017 m. Tačiau energijos vartojimas nuo 2014 iki 2017 m. padidėjo 7 proc. (nors 2017 m. sumažėjo –0,5 proc.). Šį didėjimą iš dalies lėmė po ypač šiltos 2014 m. žiemos grįžę šaltesni žiemos orai, turint omenyje, kad energijos vartojimas patalpoms šildyti sudaro apie du trečdalius gyvenamųjų namų sektoriuje suvartojamos energijos. Pagal oro sąlygas pakoreguotas energijos vartojimas šildymui nuo 2010 m. beveik nekinta, nors ankstesniais metais buvo šiek tiek sumažėjęs. 2017 m. šildymo dienolaipsnių skaičius buvo tik truputį didesnis nei 2016 m., o faktinis energijos suvartojimas per metus sumažėjo 0,5 proc. Nors patalpų vėsinimui vis dar tenka gana nedidelė suvartojamos energijos dalis, kai kuriose šalyse ji sparčiai didėja, o vėsinimo dienolaipsnių skaičius 2017 m., palyginti su 2014 m., beveik padvigubėjo²⁵.

Atrodo, kad gerovės efektas (kurį, be kita ko, parodo didesnis būstų skaičius ir didesnis vidutinis jų patalpų plotas) ir gyvenimo būdo pokyčiai (pavyzdžiui, didėjanti naujų smulkių prietaisų skverbtis) gali būti papildomi veiksniai, dėl kurių neseniai išaugo energijos

---

²⁴ Energijos suvartojimo ir bendrosios pridėtinės vertės (BPV) santykis.

²⁵ Tsemekidi Tzeiranaki S., Bertoldi P (*et al.*) (2018 m.), [Energy consumption and energy efficiency trends in the EU-28 for the period 2000-2016](#), JRC Politikos mokslinio konsultavimo ataskaita.

vartojimas. Didesnis viešųjų pastatų energetinis komfortas nurodytas kaip vienas iš veiksnių, prisidedančių prie didesnio energijos vartojimo tendencijos²⁶.

Energijos suvartojimo viename gyventojui intensyvumas ES gyvenamųjų namų sektoriuje 2005–2017 m. sumažėjo apie 12 proc. (ir 2017 m. sumažėjo beveik 1 proc., palyginti su 2016 m.). Tačiau pokyčiai įvairiose valstybėse narėse nevienodi. Septyniose šalyse rezultatai suprastėjo, o didžiausias energijos suvartojimo intensyvumo padidėjimas užfiksuotas Bulgarijoje (+20 proc.), Lietuvoje (+14 proc.) ir Maltoje (+8 proc.). Belgija (–26 proc.), Airija (–25 proc.) ir Jungtinė Karalystė (–23 proc.), priešingai, sugebėjo labiausiai sumažinti savo vartojimo intensyvumą.

4.3. Paslaugų sektorius

Paslaugų sektoriuje užfiksuotas didžiausias energijos vartojimo padidėjimas nuo 2005 iki 2017 m. (+4 proc.). Šis didėjimas iš dalies atspindėjo intensyvų veiklos augimą – paslaugų sektoriaus BPV nuo 2005 iki 2017 m. padidėjo apie 19 proc. Didėjančio užimtumo ryšys su energijos vartojimu paslaugų sektoriuje yra aiškiau matomas: energijos vartojimas didėjo laikotarpiu iki 2008 m., kai gana sparčiai augo užimtumas, ir vėl didėja laikotarpiu nuo 2014 m. Be to, kadangi apie 45 proc. energijos paslaugų sektoriuje suvartojama patalpoms šildyti, žiemos oro temperatūra taip pat turi reikšmingą poveikį bendram jos vartojimui iš metų į metus.

Galutinės energijos suvartojimo intensyvumas paslaugų sektoriuje 2005–2017 m. laikotarpiu sumažėjo 13 proc. Geriausių rezultatų pasiekė Airija, Vengrija, Slovakija, Austrija ir Švedija. Palyginti su 2016 m., ES energijos suvartojimo intensyvumas 2017 m. toliau mažėjo: nors šio sektoriaus BPV padidėjo apie 2 proc., energijos vartojimas liko nepakitęs.

4.4. Transporto sektorius

ES galutinės energijos suvartojimas transporto sektoriuje²⁷ padidėjo 2,5 proc. – nuo 369 mln. tne 2005 m. iki 378 mln. tne 2017 m. Energijos vartojimas šiame sektoriuje 2017 m. padidėjo 19-oje valstybių narių, palyginti su 2005 m. lygiu²⁸. Labai padidėjo (daugiau kaip 40 proc. nuo 2005 m.) energijos suvartojimas Lenkijoje, Rumunijoje, Lietuvoje ir Maltoje ir, priešingai, jis daugiau kaip 10 proc. sumažėjo Graikijoje ir Italijoje.

ES transporto galutinės energijos suvartojimas nuo 2017 iki 2016 m. padidėjo 2,5 proc.; padidėjimas užfiksuotas beveik visose valstybėse narėse, išskyrus tris valstybes nares²⁹. Taigi, tęsiasi vartojimo didėjimo tendencija nuo 2014 m. – energijos vartojimas transporto sektoriuje nuo 2014 iki 2017 m. padidėjo 7 proc. Apie 81 proc. galutinės energijos suvartojimo transporto sektoriuje tenka kelių transportui, o naftos produktai (benzinas ir dyzelinas) yra šiame sektoriuje daugiausia naudojami energijos nešikliai. Aviacijai tenka vis didesnė visos transportui suvartojamos energijos dalis – per tą patį laikotarpį ji padidėjo 14 proc. Šalys, kuriose labiausiai padidėjo energijos suvartojimas per metus, yra Lenkija (+16 proc.), Slovakija (+13 proc.), Kroatija, Malta ir Rumunija (po +8 proc.).

Transporto veiklos augimas ir mažos naftos kainos tuo laikotarpiu buvo pagrindinės energijos vartojimo didėjimo priežastys. Keleivinio transporto veiklos apimtis po trijų mažėjimo metų

---

²⁶ Samuel Thomas (2018), *op. cit.*

²⁷ Įskaitant vamzdynų transportą (priešingai nei pagal COM(2015) 574 *final* išreikštą požiūrį), nes vamzdynų transportas įtraukiamas siekiant 2020 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslų.

²⁸ Valstybes nares lyginti reikėtų atsargiai, nes galutinės energijos suvartojimas matuojamas pagal parduotų, o ne suvartotų šalies teritorijoje degalų kieki.

²⁹ Belgiją, Italiją ir Slovėniją.

padidėjo 8,3 proc. nuo 2012 iki 2016 m. Šios veiklos augimas per 2016 m. – 3,2 proc. – buvo sparčiausias augimo tempas per praėjusius 20 metų. Krovininio transporto veiklos apimtis nuo 2012 m. iki 2016 m. taip pat padidėjo 7,9 proc. Nepaisant šios augimo tendencijos, transporto tonkilometrų skaičius tebėra 2,4 proc. mažesnis negu 2007 m. užfiksuotas didžiausias skaičius. Be to, prie energijos poreikio didėjimo transporto sektoriuje papildomai prisideda transporto spūstys, ypač dideliuose miestuose.

Ekonomikos augimas labai koreliuoja su komercinio krovininio kelių transporto paklausa, o BVP augimo ir keleivinio transporto ryšys yra sudėtingesnis, jam įtakos turi daug įvairių veiksnių. Pranešama, kad santykinai mažesnės degalų kainos taip pat skatina transporto degalų paklausos didėjimą, o kintančios makroekonominės aplinkos sąlygos turi įtakos degalų kainų ir transporto paklausos ES sąsajai laikotarpiu nuo 2000 m. Kalbant apie perėjimą prie kitų transporto rūšių ES lygmeniu, pažymėtina, kad įvairių naudojamų keleivinio transporto rūšių dalies pokyčiai neturėjo didelio poveikio energijos suvartojimui per kelerius praėjusius metus, tačiau jo didėjimą šiek tiek skatina tolesnis oro susisiekimo augimas. Krovininio transporto sektoriuje įvairių rūšių transporto dalys laikui bėgant iš esmės nekinta.

Lengvųjų keleivinių transporto priemonių segmente energijos vartojimo efektyvumas ilgainiui didėja, o išaugęs naujų registruojamų transporto priemonių skaičius padėjo sumažinti bendras visų transporto priemonių degalų sąnaudas. Tačiau ypač didelis naujų registracijų skaičiaus augimas per kelerius praėjusius metus pastebėtas padidinto pravažumo automobilių (SUV) segmente. Palyginti su kitų tipų automobiliais, SUV būdingos tokios savybės kaip didelis priekinės dalies paviršių plotas ir didelis oro pasipriešinimo koeficientas, ir tai turi neigiamą poveikį degalų sąnaudoms. JATO duomenimis³⁰, Europoje 2016 m. 26 proc. visų parduotų lengvųjų automobilių buvo SUV automobiliai, nors 2007 m. jų buvo tik 8 proc. Be to, LMC duomenimis³¹, ši spartaus augimo tendencija tikriausiai tęsis ateityje: prognozuojama, kad 2020 m. 34 proc. visų Europoje parduodamų lengvųjų automobilių bus SUV automobiliai.

5. EVED perkėlimo į nacionalinę teisę dabartinė padėtis (statusas)

Glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, Komisija toliau stebi, kaip EVED perkeliama į nacionalinę teisę ir įgyvendinama.

2018 m. Komisija tęsė struktūrinį dialogą (vykdomą teikiant informacijos prašymus pagal „EU Pilot“), praėjusiais metais pradėtą su valstybėmis narėmis, siekdama užtikrinti, kad visos pareigos ir reikalavimai pagal EVED būtų tinkamai perkelti į nacionalinės teisės aktus ir nacionalinę politiką. Įvertinusi pagal „EU Pilot“ iniciatyvą gautus atsakymus, Komisija visoms valstybėms narėms išsiuntė oficialius pranešimus siekdama išsamiau pasiaiškinti likusius neišspręstus klausimus.

Dėl pareigos teikti ataskaitas Komisijai pažymėtina, kad buvo pateikti visi nacionaliniai efektyvaus energijos vartojimo veiksmų planai (toliau – NEEVVP), kuriuos reikėjo pateikti iki 2017 m. balandžio mėn. pabaigos, nors kai kuriuos iš jų pateikti nemažai vėluota. Iš viso 10 valstybių narių įtraukė į savo 2017 m. NEEVVP atnaujintą informaciją apie savo 2020 m. tikslus arba prognozes. Iš šių peržiūrėtų tikslų matyti, kad didėja atotrūkis tarp numatomų sumuojamų nacionalinių indėlių ir visos ES tikslo. NEEVVP pateikta išsami informacija apie

---

³⁰ Munoz, F., (2018 m.), [The global domination of SUVs continues in 2017](#).

³¹ LMC (2018 m.), [Automotive sales, production, powertrain forecasting](#).

efektyvaus energijos vartojimo politiką ir priemones, valstybių narių planuojamas įgyvendinti per ateinančią trejų metų laikotarpį siekiant nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo tikslų. JRC ataskaitoje³² apžvelgtos ir įvertintos naujosios priemonės ir įvairių priemonių (reglamentavimo, finansinių, apmokestinimo, energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemų) naudojimas. Šioje ataskaitoje taip pat išanalizuotas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių įgyvendinimas įvairiuose sektoriuose (gyvenamųjų namų, pramonės, transporto, žemės ūkio ir viešajame sektoriuje) ir įvertintas energijos taupymas, kurį numatoma pasiekti svarbiausiomis politikos iniciatyvomis ir programomis.

Kaip reikalaujama EVED 24 straipsnyje, visų valstybių narių 2018 m. metinės ataskaitos pateiktos per 2018 m., tačiau dar būtų galima pagerinti jų teikimo terminus, taip pat teikiamos informacijos kokybę ir išsamumą. 2018 m. šias metines ataskaitas išnagrinėjo JRC³³.

5.1. Pažanga pagal 7 straipsnį (pareiga taupyti energiją)

Pagal EVED 7 straipsnį valstybės narės pranešė apie 2014–2016 m. sutaupyta energijos kiekį: ES lygmeniu susumuotas kiekis siekė 54 547 tūkst. tne. Jis sudaro maždaug 24 proc. viso susumeto energijos kiekio, kurį reikia sutaupyti iki 2020 m. pabaigos, ir yra apie 10 proc. didesnis nei kiekis, kurį buvo numatyta sutaupyti 2014–2016 m., darant prielaidą, kad reikiamas energijos taupymas turėtų būti pasiektas pagal tolygią trajektoriją. Nors iš ES lygmeniu susumeto sutaupytos energijos kiekio matyti, kad 2016 m. jos sutaupyta daugiau, pažanga pagal 7 straipsnį turėtų būti vertinama nacionaliniu lygmeniu: kiekviena valstybė narė turėtų įvykdyti savo energijos taupymo reikalavimus iki 2020 m. pabaigos.

Atlikus analizę, nustatyta, kad kelios valstybės narės pagal 2016 m. sutaupytos energijos kiekį vis dar atsilieka nuo kitų: Bulgarija, Čekija, Graikija, Kipras, Kroatija, Latvija, Liuksemburgas ir Portugalija pasiekė mažiau negu 60 proc. kiekio, kurį reikėjo sutaupyti 2016 m.; Ispanija, Italija, Lietuva, Prancūzija ir Vengrija pasiekė daugiau kaip 80 proc., bet vis vien dar nepasiekė lygio, kurį reikėjo pasiekti 2016 m. Kita vertus, Airija, Austrija, Belgija, Danija, Estija, Jungtinė Karalystė, Lenkija, Malta, Nyderlandai, Rumunija, Slovakija, Slovėnija, Suomija, Švedija ir Vokietija neatsilieka nuo tikslo arba sutaupė dar daugiau energijos, negu reikėjo sutaupyti 2014–2016 m.

Savo naujausiose metinėse ataskaitose devynios šalys³⁴ pranešė, kad ėmėsi naujų politikos priemonių. Be to, kai kurios šalys atnaujino savo duomenis apie 2014 ir 2015 m. numatytus sutaupyti ir (arba) realiai sutaupytus energijos kiekius, kurie buvo žinomi iš jų pirmiau praneštų politikos priemonių.

Daugiausia (maždaug trečdalis) energijos sutaupyta taikant energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas (EVEIS), 23 proc. – dėl energijos arba CO₂ mokesčių, 18 proc. – dėl finansavimo programų arba fiskalinių priemonių. Tik nedidelė energijos dalis sutaupyta naudojantis ženklinimo sistemomis ir nacionaliniais fondais.

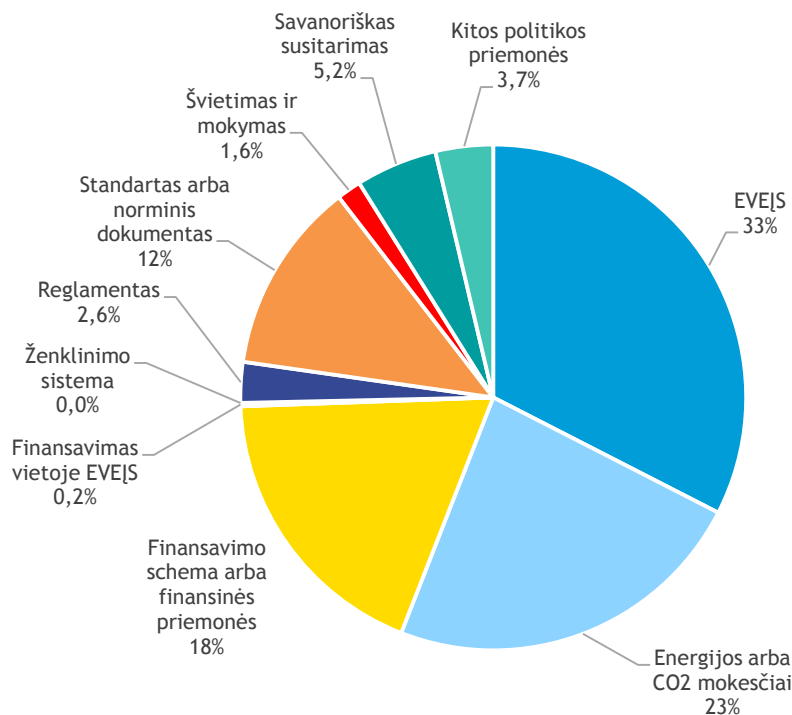
---

³² Economidou, M., Labanca, N. (et al.) (2019), [Assessment of the Second National Energy Efficiency Action Plans under the Energy Efficiency Directive](#), JRC Science for Policy Report.

³³ Tsemekidi-Tzeiranaki, S., Labanca, N. (et al.) (2019 m.), [Analysis of the annual reports 2018 under the Energy Efficiency Directive](#), JRC Technical Reports.

³⁴ Bulgarija, Estija, Graikija, Ispanija, Italija, Kipras, Latvija, Portugalija ir Vengrija.

5 paveikslas. Susumuoto 2014–2016 m. sutaupytos energijos kiekio išskaidymas pagal politikos priemonių rūšis

Šaltinis – savarankiški skaičiavimai remiantis 2018 m. nacionalinėmis metinėmis ataskaitomis.

Daugiau kaip du trečdalius sutaupytos energijos (68 proc.) pavyko sutaupyti dėl kompleksinių priemonių, taikomų įvairiems sektoriams, įskaitant pastatus. Likusi sutaupytos energijos dalis pasiekta priemonėmis, skirtomis namų ūkiams (12 proc.) ir transportui (9 proc.), taip pat pramonei (6 proc.) ir paslaugų sektoriui (2 proc.). 3 proc. ataskaitose nurodytos sutaupytos energijos nepriskirta jokiame konkrečiame sektoriui.

5.2. Pažanga pagal 5 straipsnį (pavyzdinis viešųjų organizacijų naudojamų pastatų vaidmuo)

Teikdamos savo 2018 m. metines ataskaitas septynios valstybės narės nepateikė prašomos atnaujintos informacijos pagal 5 straipsnį, o trylika valstybių narių neįvykdė šios atsiskaitymo prievolės ankstesniais metais. Kai kurios iš pastarųjų valstybių narių – Belgija, Graikija, Malta, Rumunija, Suomija ir Švedija – nepranešė Komisijai apie savo pasiekimus per praėjusius dvejus metus.

Iš tų valstybių narių, kurios pasirinko nustatytą būdą³⁵, šešios pasiekė savo metinius tikslus dėl renovuojamų pastatų patalpų ploto. Šios šalys yra Estija, Ispanija, Italija, Latvija, Lietuva, Liuksemburgas ir Slovėnija. Savo metinius energijos taupymo tikslus pasiekė šešios iš

³⁵ 5 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės kiekvienais metais renovuotų 3 proc. centrinės valdžios institucijoms priklausančių ir jų naudojamų šildomų ir (arba) vėsinamų pastatų, neatitinkančių minimalių energinių reikalavimų ir didesnių nei 250 m², patalpų bendro ploto, kad būtų tenkinami bent minimalūs energinio naudingumo reikalavimai (nustatytasis būdas), arba imtųsi kitų ekonomiškai efektyvių priemonių, kuriomis būtų sutaupyta tiek pat energijos (alternatyvusis būdas).

valstybių narių, taikančių alternatyvų būdą: Airija, Čekija, Kroatija, Lenkija, Nyderlandai ir Prancūzija. Be to, septynios šalys – Airija, Jungtinė Karalystė, Kipras, Kroatija, Lenkija, Suomija ir Vokietija – pateikė reikiamus duomenis, iš kurių matyti, kad jos pasiekė savo 2014–2017 m. laikotarpio suminius tikslus pagal 5 straipsnį.

6. Išvada

Iš 2017 m. duomenų matyti, kad energijos vartojimas nuo 2014 m. toliau didėja. Per praėjusius trejus metus iki 2017 m. jis padidėjo tiek, kad tolygi trajektorija, kurios reiktų laikytis norint pasiekti 2020 m. tikslus, šiek tiek viršyta. Nors 2015 ir 2016 m. žiemos buvo šaltesnės negu 2014 m. ir todėl padidėjo patalpų šildymo poreikis, akivaizdu, kad oro sąlygų poveikis nėra vienintelis veiksnys, lėmęs pastarojo meto energijos vartojimo šuolius. Energijos poreikis padidėjo ir dėl ekonomikos augimo, gerovės didėjimo bei gyvenimo būdo pokyčių. Praeityje šis poveikis buvo beveik visiškai kompensuojamas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėmis, tačiau kadangi vėluota įgyvendinti kai kurią politiką ir sumažėjo naujų pastangų, energijos nesutaupyta pakankamai, kad būtų sumažintas energijos vartojimas.

Pagal dvi skirtingas išskaidymo analizės metodikas šioje ataskaitoje atlikta analizė patvirtino, kad energijos vartojimo efektyvumas buvo vienas svarbiausių veiksnių, dėl kurių pavyko sumažinti energijos suvartojimo intensyvumą įvairiuose sektoriuose. Dar visai neseniai to pakako, kad būtų neutralizuotas energijos poreikio didėjimas dėl ekonominės veiklos, aukštesnių šildymo ir vėsinimo komforto standartų ir elgsenos bei gyvenimo būdo pokyčių. Tačiau atrodo, kad pastaruoju metu sutaupomos energijos kiekis sumažėjo, o skatinamasis ekonominės veiklos efektas padidėjo.

Tokiomis aplinkybėmis akivaizdu, kad reikia didinti pastangas ne tik pasiekti 2020 m. tikslus, bet ir padėti reikiamus pamatus ateinančio dešimtmečio darbui, kai reikės siekti dar didesnio užmojo tikslų. Jei būtų dedama daugiau pastangų didinti energijos vartojimo efektyvumą, tai duotų ir papildomos naudos: sumažėtų energijos sąskaitos, būtų teigiamas poveikis sveikatai (dėl geresnės oro kokybės), daugiau komforto ir mažiau energijos nepriteklių.

Europos Komisijos sudaryta speciali darbo grupė sutiko, kad reikia įveikti rezultatų atotrūkį siekiant ES 2020 m. tikslų. Nustatyta, kokių sprendimų reiktų imtis toliau. Visų pirma, būtina užtikrinti visišką galiojančių teisės aktų įgyvendinimą, nes tiek Energijos vartojimo efektyvumo direktyvą, tiek Pastatų energinio naudingumo direktyvą vėluojama perkelti į nacionalinę teisę ir įgyvendinti; be kita ko, turi būti visiškai įvykdyta energijos taupymo pareiga pagal EVED 7 straipsnį ir vykdomas reikalavimas reguliariai atlikti tikrinimus pagal Pastatų energinio naudingumo direktyvos 14 ir 15 straipsnius. Taip pat svarbu išnaudoti visas likusias Europos struktūrinių ir investicijų fondų finansavimo galimybes ir įgyvendinti papildomas priemones nacionaliniu lygmeniu.

Europos Komisija suaktyvino keitimąsi informacija ir gerąja patirtimi ir pradėjo procesą, kuriuo siekiama stiprinti valstybių narių rinkų priežiūrą, kad būtų laikomasi gaminiamis keliamų reikalavimų dėl energijos vartojimo efektyvumo. Ji taip pat siekia padėti valstybėms narėms stiprinti gebėjimus skatinti viešojo sektoriaus pastatų renovaciją, be kita ko, naudojantis energetinių paslaugų pirkimu pagal sutartis. Keliomis neseniai patvirtintomis arba rengiamomis priemonėmis turėtų būti sutaupyta daugiau energijos per šiek tiek ilgesnį laikotarpį po 2020 m. Jos apima teisiškai privalomus nacionalinius 2021–2030 m. klimato tikslus tokiuose sektoriuose, kaip transportas ir pastatai, kurių neapima ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema; neseniai suderintus griežtesnius lengvųjų transporto priemonių išmetamo CO₂ kiekio standartus po 2020 m. kartu su patobulinta stebėsenos sistema; naujų

sunkvežimių išmetamo CO₂ kiekio standartus; naujų energinio naudingumo standartų ir gaminių ženklinimo teisės aktų rinkinį ir griežtesnes persvarstyto ERED 7 straipsnio nuostatas. Tai, kad į peržiūrėtą ERED geriau integruotas skaitmeninis aspektas, padės lengviau diegti IRT ir pažangiąsias technologijas, kurios turėtų atlikti svarbią funkciją didinant pastatų energinį naudingumą ir mažinant energijos vartojimą pastatuose ateinančiais metais. Geresni koordinavimo ir taisomieji mechanizmai pagal Reglamentą dėl energetikos sąjungos valdymo³⁶ taip pat turėtų padėti ES grįžti į reikiamas vėžes tuo atveju, jei būtų stokojama užmojo ir pažangos laikotarpiu po 2020 m.

Komisija toliau stebės valstybių narių pažangą siekiant jų orientacinių nacionalinių 2020 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslų, taip pat stebės, kaip jos įgyvendina ERED. 2019 m. vasarą, kai jau bus galima vertinti preliminarūs 2018 m. duomenis, ji pateiks pažangos ataskaitą specialiajai darbo grupei.

Komisija taip pat ragina Europos Parlamentą ir Tarybą pareikšti nuomonę dėl šio vertinimo.

---

³⁶ COM(2016) 759 *final*.

1 lentelė. Rodiklių apžvalga

Valstybė narė	Tendencija siekiant 2020 m. tikslo		Trumpalaikė tendencija		Visos ekonomikos energijos vartojimo intensyvumas	Pramonė	Gyvenamųjų namų sektorius	
	2005–2017 m. PES tendencija, palyginti su 2005–2020 m. PES tendencija siekiant 2020 m. tikslo	2005–2017 m. GES tendencija, palyginti su 2005–2020 m. GES tendencija siekiant 2020 m. tikslo	2017 m. PES pokytis, palyginti su 2016 m. PES [proc.]	2017 m. GES pokytis, palyginti su 2016 m. GES [proc.]	2005–2017 m. vidutinis metinis PES intensyvumo pokytis [proc.]	2005–2017 m. vidutinis metinis GES intensyvumo pokytis pramonėje [proc.]	2005–2016 m. vidutinis metinis GES pokytis vienam gyventojui gyvenamųjų namų sektoriuje, taikant korekciją pagal oro sąlygas [proc.]	2005–2016 m. vidutinis metinis GES pokytis vienam būstui gyvenamųjų namų sektoriuje, taikant korekciją pagal oro sąlygas [proc.]
ES 28	-	-	0,9%	1,2%	-2,0%	-2,0%	-0,5%	-1,2%
BE	-	-	-0,3%	-1,2%	-1,7%	-0,7%	-2,4%	-1,6%
BG	-	-	3,7%	2,5%	-2,8%	-5,2%	2,3%	0,4%
CZ	+	+	0,1%	2,7%	-3,0%	-4,6%	1,1%	0,0%
DK	-	+	2,1%	1,3%	-1,8%	-1,8%	0,1%	-0,5%
DE	-	-	0,2%	0,9%	-2,0%	-1,6%	-0,4%	-0,8%
EE	+	-	-4,2%	1,3%	-1,5%	-6,0%	1,2%	0,0%
IE	-	+	-1,4%	1,5%	-4,2%	-5,0%	-2,6%	-3,1%
EL	+	+	1,2%	0,3%	-0,2%	1,8%	-0,5%	-0,9%
ES	-	+	5,4%	2,3%	-1,5%	-2,4%	1,2%	-1,2%
FR	-	-	-0,3%	0,2%	-1,7%	-1,4%	-0,6%	-1,8%
HR	+	+	3,5%	4,3%	-1,4%	-1,6%	0,4%	-0,9%
IT	+	+	0,7%	-0,6%	-1,3%	-2,7%	1,0%	-0,3%
CY	-	+	4,4%	5,6%	-1,1%	0,7%	2,0%	-1,9%
LV	+	+	4,0%	5,1%	-2,1%	1,4%	-0,6%	-1,5%
LT	+	-	2,0%	5,1%	-5,0%	-2,0%	1,7%	-0,8%
LU	+	+	3,5%	3,6%	-3,0%	-1,0%	-2,1%	-3,8%
HU	+	-	3,1%	3,9%	-1,6%	2,0%	0,2%	-0,3%
MT	+	-	12,9%	6,8%	-4,5%	0,0%	13,4%	0,0%
NL	-	+	-0,4%	0,9%	-2,1%	-1,3%	-1,1%	-1,8%
AT	-	-	2,7%	2,1%	-1,1%	-0,3%	1,1%	0,4%
PL	-	-	4,5%	7,0%	-2,7%	-3,8%	1,0%	-0,5%
PT	+	+	4,7%	2,3%	-0,7%	-1,1%	-0,2%	-1,7%
RO	+	+	5,7%	4,4%	-4,3%	-5,9%	1,1%	-0,8%
SI	+	+	1,5%	-0,3%	-1,9%	-3,1%	0,9%	0,1%
SK	+	-	5,1%	7,2%	-3,9%	-4,9%	-1,0%	-1,8%
FI	+	+	-1,2%	0,1%	-1,9%	-0,5%	0,0%	-0,7%
SE	-	-	-1,6%	0,6%	-2,6%	-1,1%	-0,5%	-1,0%
UK	+	+	-1,6%	-0,8%	-3,1%	-2,5%	-2,2%	-2,2%
Šaltinis ir kada gauti duomenys	Eurostatas 01/2019	Eurostatas 01/2019	Eurostatas 01/2019	Eurostatas 01/2019	Eurostatas 01/2019	Eurostatas 01/2019	JRC ir Eurostatas 08/2018	„Odyssey“ 11/2018

* Ženklas „+“ nurodytas, jeigu valstybė narė savo pirminės ir galutinės energijos suvartojimą 2005–2017 m. mažino sparčiau, negu jį reikėtų mažinti 2005–2020 m. laikotarpiu, kad būtų

pasiiekti 2020 m. pirminės ir galutinės energijos suvartojimo tikslai. Kitais atvejais nurodytas ženklas „–“. GES – galutinės energijos suvartojimas, PES – pirminės energijos suvartojimas.

2 lentelė. Rodiklių apžvalga

Valstybė narė	Paslaugos		Transportas			Energijos gamyba	
	2005–2017 m. vidutinis metinis GES intensyvumo pokytis paslaugų sektoriuje [proc.]	2005–2017 m. vidutinis metinis GES intensyvumo pokytis transporto sektoriuje [proc.]	Keleivinio transporto dalies, kurią sudaro traukiniai, miesto ir tolimojo susisiekimo autobusai bei troleibusai, pokytis 2005–2016 m. [proc.]	Krovininio transporto dalies, kurią sudaro geležinkelių ir vidaus vandenų transportas, pokytis 2005–2016 m. [proc.]	2005–2016 m. vidutinis metinis šilumos gamybos kogeneracinėse jėgainėse pokytis [proc.]	2005–2016 m. vidutinis metinis iš šilumos gaminamos energijos gamybos produkcijos ir šiluminių jėgainių kuro sąnaudų santykio pokytis [proc.]	
ES 28	● -1,0%	● 0,2%	● 0,3%	● -0,1%	● -1,0%	● 0,2%	
BE	● -0,2%	● 0,5%	● -1,8%	● 0,0%	● 6,8%	● 0,7%	
BG	● -0,8%	● 1,9%	● -11,6%	● 8,5%	● 0,6%	● 0,4%	
CZ	● -2,0%	● 1,2%	● 2,9%	● -4,4%	● -0,8%	● 0,4%	
DK	● -1,4%	● -0,1%	● -2,2%	● 1,9%	● -1,7%	● 1,3%	
DE	● -0,8%	● 0,6%	● 0,1%	● -2,4%	● -1,0%	● 0,5%	
EE	● -0,2%	● 1,0%	● -2,9%	● -37,0%	● 2,6%	● 0,0%	
IE	● -5,2%	● 0,1%	● 2,3%	● -1,0%	● 0,0%	● 0,9%	
EL	● 1,4%	● -1,3%	● -3,6%	● -1,4%	● 1,3%	● 1,4%	
ES	● -0,1%	● -0,7%	● 0,6%	● 0,1%	● 0,0%	● -0,9%	
FR	● -0,3%	● 0,3%	● 2,8%	● -0,4%	● -6,1%	● -0,1%	
HR	● -0,2%	● 1,7%	● -1,0%	● 2,7%	● -0,8%	● 0,5%	
IT	● 0,2%	● -1,3%	● -0,1%	● 4,2%	● 1,2%	● 0,6%	
CY	● 1,1%	● 0,2%	● -2,2%	● 0,0%	● 0,0%	● 1,0%	
LV	● -1,7%	● 1,4%	● -7,8%	● -2,2%	● 3,1%	● -0,3%	
LT	● -1,4%	● 3,5%	● -0,1%	● 5,0%	● -4,1%	● 8,0%	
LU	● -0,5%	● -0,7%	● 2,4%	● -16,0%	● -2,5%	● 1,0%	
HU	● -5,0%	● 1,0%	● -4,3%	● 0,8%	● -6,6%	● -0,5%	
MT	n.a.	● 2,9%	● -2,3%	n.a.	● 0,0%	● 1,5%	
NL	● -1,8%	● -0,2%	● 2,3%	● 1,6%	● -0,7%	● -0,1%	
AT	● -3,4%	● 0,3%	● 1,4%	● -3,0%	● 2,8%	● 1,0%	
PL	● -1,8%	● 5,1%	● -9,2%	● -8,6%	● -1,5%	● 0,1%	
PT	● -1,9%	● -0,1%	● 0,3%	● 5,1%	● 4,6%	● -0,1%	
RO	● -1,4%	● 3,6%	● -5,2%	● 16,3%	● -4,3%	● -0,5%	
SI	● -0,9%	● 2,3%	● -0,6%	● 2,6%	● 0,2%	● 0,9%	
SK	● -3,5%	● 1,8%	● -4,3%	● -7,3%	● 0,1%	● 0,2%	
FI	● 0,2%	● 0,4%	● 2,4%	● 1,8%	● -0,7%	● 0,0%	
SE	● -2,9%	● 0,6%	● 2,3%	● -3,0%	● 2,2%	● 0,7%	
UK	● -1,8%	● -0,3%	● 2,2%	● -2,7%	● 0,0%	● 0,5%	
Šaltinis ir kada gauti duomenys	Eurostatas 01/2019	Eurostatas 01/2019	MOVE GD „Pocketbook 2018“	MOVE GD „Pocketbook 2018“	Eurostatas 08/2018	Eurostatas 08/2018	

3 lentelė. 2016 m. sutaupytos energijos kiekių (tūkst. tne), apie kuriuos pranešta pagal 7 straipsnį, apžvalga

	2016 m.			Pažanga siekiant tikslo			
	Naujas sutaupyto s energijos kiekis	Visas per metus sutaupyto s energijos kiekis	Susumuota s 2014–2016 m. sutaupyto s energijos kiekis	Visas susumuotas iki 2020 m. privalomas sutaupyti kiekis (tikslas)	Pažanga vykdamas reikalavimą dėl bendro susumuoto kiekio, kurį reikia sutaupyti iki 2020 m.	Numatytas energijos kiekis, kurį reikėjo sutaupyti per metus 2014–2016 m.	Faktinis 2014–2016 m. sutaupyto s kiekis, palyginti su numatytu sutaupyti metiniu energijos kiekiu
Austrija	389	1 026	1 908	5 200	37 %	1 114	171 %
Belgija	226	779	1 640	6 911	24 %	1 481	111 %
Bulgarija	50	99	178	1 942	9 %	416	43 %
Kroatija	15	nėra duomenų	62	1 296	5 %	278	22 %
Kipras	2	6	14	242	6 %	52	28 %
Čekija	150	310	521	4 882	11 %	1 046	50 %
Danija	256	699	1 346	3 841	35 %	823	163 %
Estija	77	184	284	610	47 %	131	217 %
Suomija	562	nėra duomenų	4 775	4 213*	113 %	903	529 %
Prancūzija	943	2 887	6 489	31 384	21 %	6 725	96 %
Vokietija	2 637	4 085	9 943	41 989	24 %	8 998	111 %
Graikija	40	174	394	3 333	12 %	714	55 %
Vengrija	72	292	641	3 680	17 %	788	81 %
Airija	116	330	609	2 164	28 %	464	131 %
Italija	nėra duomenų	1 993	4 638	25 502	18 %	5 465	85 %
Latvija	15	32	58	851	7 %	182	32 %
Lietuva	23	86	188	1 004	19 %	215	87 %
Liuksemburgas	nėra duomenų	14	24	515	5 %	110	22 %
Malta	nėra duomenų	8	16	67	24 %	14	112 %
Nyderlandai	586	3 416	5 211	11 512	45 %	2 467	211 %
Lenkija	nėra duomenų	nėra duomenų	3 268	14 818	22 %	3 175	103 %
Portugalija	29	94	206	2 532	8 %	543	38 %
Rumunija	nėra duomenų	667	1 368	5 817	24 %	1 247	110 %
Slovakija	56	241	497	2 284**	22 %	489	102 %
Slovėnija	37	180	285	945	30 %	203	141 %
Ispanija	514	1 536	3 180	15 979	20 %	3 424	93 %
Švedija	nėra duomenų	1 505	3 021	9 114	33 %	1 953	155 %
Jungtinė Karalystė	nėra duomenų	2 984	6 208	27 859	22 %	5 970	104 %
Iš viso	6 794	24 633	54 547	230 486	24 %	49 390	110 %

Šaltinis – valstybių narių pateikta informacija, prireikus papildyta Komisijos skaičiavimais ir aproksimacijomis.